

לְכַלְבֵּי חוּלָק גְרָמִין לְמַגְרָר. בְּשַׁעֲתָא דְבְנֵי
בֵיתֵיהּ לֹא עֲבָדֵי רַעוּתָא דְמַלְפָּא, מַלְפָּא יְהִיב
כָּל סְעוּדָתָא לְכַלְבֵּי, וְסָלִיק לֹון גְרָמִי.

בְּגוּנָא דָּא, כָּל זְמָנָא דִישְׂרָאֵל עֲבָדֵי רַעוּתָא
דְמַאֲרִיהוּן, הָא עַל פְּתוּרָא דְמַלְפָּא
אֵינוּן אַכְלִי, וְכָל סְעוּדָתָא אֲתַתְקֵן לְהוּן.
וְאֵינוּן, מֵהֵוּא חֲדוּה דְלֵהוּן, יְהִיב גְרָמִי
דְאִיהוּ תַמְצִית לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. וְכָל זְמָנָא
דִישְׂרָאֵל לֹא עֲבָדֵי רַעוּתָא דְמַאֲרִיהוּן, אֲזִלִי
בְּגִלוּתָא, וְהָא סְעוּדָתָא לְכַלְבֵּי, וְאֲסַתְלַק לֹון
תַמְצִית (יחזקאל ד) כְּכֹה יֵאָכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
לַחֲמֵם טָמֵא בְּגוֹיִם, דִּהָא תַמְצִית דְּגַעוּלִיָּהוּן
אַכְלִי. וְוִי לְבָרָא דְמַלְפָּא, דִּיתִיב וּמְצַפֵּה
לְפְתוּרָא דְעֲבָדָא, מַה דְאַשְׁתָּאֵר מִגּוֹ פְּתוּרָא
אִיהוּ אַכִּיל.

דְּוֹד מַלְפָּא אָמַר, (תהלים כג) תַעֲרוֹךְ לְפָנַי שְׁלַחַן נֶגֶד
צוּרָי דִשְׁנַתָּ בְשֶׁמֶן רֵאשֵׁי כּוֹסֵי רוּיָה.
תַעֲרוֹךְ לְפָנַי שְׁלַחַן, דָּא סְעוּדָתָא דְמַלְפָּא. נֶגֶד
צוּרָי, אֵינוּן פְּלִבֵּי דִיתְבֵּי קָמִי פְּתוּרָא, מְצַפְּאֵן
לְחוּלָק גְרָמִין, וְאִיהוּ יְתִיב עִם מַלְפָּא בְּעוֹנוּגָא
דְסְעוּדָתָא בְּפְתוּרָא.

דִשְׁנַתָּ בְשֶׁמֶן רֵאשֵׁי, דָּא רִישָׁא דְסְעוּדָתָא, דְכָל
מְשַׁחָא, וְשִׁמְנוֹנָא, וְתַקוּן סְעוּדָתָא,
אֲתִיָּהִיב בְּקַדְמִיתָא לְרַחֲמֵי דְמַלְפָּא. מַה
דְאַשְׁתָּאֵר, לְבַתֵּר אֲתִיָּהִיב לְכַלְבֵּי, וְלֵאֵינוּן
פְּלַחֵי פְּתוּרָא. כּוֹסֵי רוּיָה, מַלְיָא כְּסָא קָמִי
רַחֲמֵי דְמַלְפָּא תְדִיר, דִּלָּא יִצְטָרִיף לְמַשְׁאֵל.
וְעַל רְזָא דָּא, הוּוּ יִשְׂרָאֵל תְדִיר, עִם שְׂאֵר
עַמִּין.

רַבִּי חֲזִיָּא הָוּה אָזִיל לְגַבֵּי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן
לְטַבְרִיָּה, וְהוּו עַמִּיָּה רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי,
וְרַבִּי יִיסָא זְעִירָא, עַד דִּהוּוּ אֲזִלִי, אָמַר רַבִּי
יִיסָא לְרַבִּי חֲזִיָּא, תִימָה מַה דְכַתִּיב, (מלכים א ב) וְלִבְנֵי בְרוּזִילֵי הַגְּלָעָדִי תַעֲשֶׂה

לְגַרְר. בְּשַׁעֲה שְׁבַנִי בֵיתוֹ לֹא
עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ
נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכַלְבִּים,
וּמַעֲלָה לָהֶם אֶת הַעֲצָמוֹת.

כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים
רְצוֹן רַבּוֹנָם, הֵם אוֹכְלִים עַל
הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכָל
הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם,
מֵאוּתָה שְׂמִיחָה שְׁלָהֶם, נוֹתְנִים
עֲצָמוֹת שֶׁהֵן תַּמְצִית לְעוֹבְדֵי
כּוֹכְבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא
עוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם, הֵם הוֹלְכִים
לְגִלוּת, וְהַסְּעוּדָה הוֹלְכַת
לְכַלְבִּים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתַּמְצִית.
כְּכֹה יֵאָכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לַחֲמֵם
טָמֵא בְּגוֹיִם, שֶׁהֵרִי תַמְצִית הַגַּעַל
שְׁלָהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבָן
הַמֶּלֶךְ שִׁישׁוּב וּמְצַפֵּה לְשְׁלַחַן
הַעֲבָד, וּמַה שְׁנֹשְׂאֵר מִתּוֹךְ
הַשְּׁלַחַן הוּא אוֹכֵל.

דְּוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַעֲרוֹךְ
לְפָנַי שְׁלַחַן נֶגֶד צוּרָי דִשְׁנַתָּ בְשֶׁמֶן
רֵאשֵׁי כּוֹסֵי רוּיָה. תַעֲרוֹךְ לְפָנַי
שְׁלַחַן - זֶה סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ. נֶגֶד
צוּרָי - אוּתָם הַכַּלְבִּים שִׁישׁוּבִים
לְפָנַי הַשְּׁלַחַן וּמְצַפִּים לְחַלְקַת
עֲצָמוֹת, וְהוּא יוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ
בְּעַנְג שֶׁל הַסְּעוּדָה בְּשְׁלַחַן.

דִשְׁנַתָּ בְשֶׁמֶן רֵאשֵׁי - זֶה רֵאשׁ
הַסְּעוּדָה. שְׁכַל שְׁמֵן וְשִׁמְנוֹנִית
וְתַקוּן הַסְּעוּדָה נִתְּנִים בְּרֵאשׁוֹנָה
לְאַהוּב הַמֶּלֶךְ. מַה שְׁנֹשְׂאֵר נִתֵּן
אַחַר כֶּף לְכַלְבִּים וְלֵאוּתָם עוֹבְדֵי
הַשְּׁלַחַן. כּוֹסֵי רוּיָה - מְלֵאָה כּוֹס
לְפָנַי אַהוּב הַמֶּלֶךְ תַּמִּיד שֶׁלֹא
יִצְטָרֵף לְבַקֵּשׁ, וְעַל סוּד זֶה הוּו
יִשְׂרָאֵל תַּמִּיד עִם שְׂאֵר הָעַמִּים.
רַבִּי חֲזִיָּא הָיָה הוֹלְךָ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן
לְטַבְרִיָּה, וְהוּו עַמּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב בַּר
אִידִי וְרַבִּי יִיסָא הַקָּטָן. עַד שֶׁהוּו
הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי
חֲזִיָּא, תִּמּוּהָ מַה שְׁכַתּוּב (מלכים א-

מלכים א ב) וְלִבְנֵי בְרוּזִילֵי הַגְּלָעָדִי תַעֲשֶׂה

חסד והיו באוכלי שלחנך וגו'. אי הכי כל טיבו וקשוט, למיכל על פתוריה ולא יתיר, מדקאמר הכא והיו באוכלי שלחנך. ותו, לאו יקרא דמלפא איהו, למיכל בר נש אחרא (ד) קנ"ג ע"א) על פתוריה דמלפא, ולא אצטריף דא, אלא מלפא בלחודוי, וכלהו רברבנוהי סחרגיה, לתתא מניה.

אמר רבי חייא לא שמענא בהאי מידי, ולא אימא. אמר ליה לרבי יעקב בר אידי, ואת שמעת בהאי מידי. אמר ליה, אתון דיננין בכל יומא מדבשא דמשחא עלאה, לא שמעתון, כל שפן אנא. אמר ליה לרבי ייסא, ואת שמעת מידי בהאי. אמר ליה אף על גב דאנא רביא ומיומין זעירין אתינא לגבייכו, ולא זכינא מקדמת דנא, אנא שמענא.

פתח ואמר (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר פי לעולם חסדו. מאי קא חמא דוד דסיום הללא רבא, סיים הכי בהאי קרא. אלא תלת שליטין אינון לעילא, דקודשא בריהו הוא אשתמודעא בהו, ואינון רזא יקירא דיליה, ואלין אינון: מוחא, ולבא, וכבדא. ואינון בהפוכא דהאי עלמא. לעילא, מוחא נטיל ברישא, ובתר יהיב ללבא, ולבא נטיל ויהיב לכבדא, ולבתר פבדא יהיב חולק לכל אינון מקורין דלתתא, כל חד וחד פדקא חזי ליה. לתתא, פבדא נטיל ברישא, ולבתר איהו מקרב כלא ללבא, ונטיל לבא שפירו דמיכלא. פיון דנטיל, ואתתקף מההוא תקפא ורעו דקא נטיל, יהיב ואתער לגבי מוחא. ולבתר אהדר פבדא, ופליג מזונא לכל מקורין דגופא. (ביומא דבר נש אתער בתעניתא, אתער לעילא כגונא ההוא ממש, וביומא דשבועא, לאו הכי).

ביומא דתעניתא, בר נש מקרב מיכלא

א ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך וגו'. אם כך, כל טוב ואמת לאכל על שלחנו ולא יתיר, משאמר פאן והיו באכלי שלחנך. ועוד, לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר על שלחן המלך, ולא צריף זה אלא המלך לבדו, וכל הגדולים שלו סביבו למטה ממנו.

אמר רבי חייא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שפן אני. שאל את רבי ייסא, ואתה שמעת בזה דבר? אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה - אני כן שמעתי.

פתח ואמר, (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר פי לעולם חסדו. מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סיים כך בפסוק הזה? אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם, והם סוד נכבד שלו, ואלה הם: מוח ולב וכבד. והם בהפך של העולם הזה. למעלה המוח נוטל בראש, ואחר כך נותן ללב, והלב נוטל ונותן לכבד, ואחר כך הכבד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה, כל אחד ואחד פראוי לו. למטה הכבד נוטל בראש, ואחר מקרב הפל ללב, והלב נוטל את היפה של המאכל. פיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל, נותן ומעורר אל המת. ואחר כך חוזר לכבד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף. (ביום שהאדם מתעורר בתענית, מתעורר למעלה פאותה דגמא ממש, וביום של שבע לא כך).

ביום של תענית, אדם מקריב

מאכל ומשתה לפכד העליון, ומה הוא מקריב? חלבו ודמו ורצונו. אותו כבד נוטל הכל ברצון. כיון שהכל הוא אליו, נוטל ומקריב הכל לפני הלב, שהוא גדול ושולט עליו. כיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון, מקריב הכל למח, שהוא שליט עליון על כל הגוף. אחר כך חוזר הכבד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה.

בזמן אחר, כאשר (כל) המח נוטל הכל בתחלה, ואחר כך נותן ללב, והלב נותן לפכד, והפכד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה, ואחר כך פשוט להחלק מזון לעולם הזה, בראשונה נותן ללב, שהוא המלך שבארץ, ושלחן המלך מתעורר בראשונה מפל שאר בני העולם. אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך, שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה. (ומשום כך) וזהו טוב ואמת שעשה דוד לבני ברזלי, שכתוב והיו באכלי שלחןך. ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו - לא! אלא המלך אוכל בראשונה, ואחר כך כל העם. ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל - אותם שחביבים עליו מכלם, והם נמנים משלחן המלך.

ואם תאמר, הרי כתוב (שמואל ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל - משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר, אלא על שלחן המלך, שמשם היה בא מזונו ומאכלו. וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל. בא רבי חייא ונשקו על ראשו. אמר לו, תינוק אתה, וחכמה עליונה שורה

ומשתה לגבי פכדא עלאה, ומאי איהו מקרב. חלפיה ודמיה ורעותיה. ההוא כבדא נטיל פלא ברעותא. כיון דכלא איהו לגביה, נטיל ומקרב פלא לקמי לפא, דאיהו רב ושליט עליה. כיון דלפא נטיל ואתתקף ברעוא, מקרב פלא לגבי מוחא, דאיהו שליטא עלאה על כל גופא, לבתר אהדר פכדא ומפלג חולקין לכל אינון מקורין ושייפין דלתתא.

בזמנא אחרא, פד (ד"א בלא) מוחא נטיל בקדמיתא, ולבתר יהיב ללפא, ולפא יהיב לכבדא, וכבדא יהיב לכלהו מקורין ושייפין דלתתא, ולבתר פד בעי לפלגא מזונא להאי עלמא, ברישא יהיב ללפא, דאיהו מלפא די בארעא. ופתורא דמלפא, אתער בקדמיתא מפל שאר בני עלמא.

זבאה איהו, מאן דהוי בחושפנא דפתורא דמלפא, דהא אשתמודעא לאוטבא ליה בכהוא טיבו דלעילא. (ובגני כך) ודא איהו טיבו וקשוט, דעבד דוד לבני ברזילי, דכתיב והיו באכלי שלחןך. ואי תימא דבשלחנא דמלפא, אכיל פר נש אחרא בר מניה. לא. אלא מלפא אכיל ברישא, ובתר כל עמא. ואינון דאכלי עם מלפא, בשעתא דאיהו אכיל אינון דחביבין עליה מפלהו, ואינון אתמנון משלחנא דמלפא.

ואי תימא, הא כתיב, (שמואל ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. בגין דכל מזונא דיליה, לא עביד חשבנא אחרא, אלא על שלחן המלך, דמתמן הוה אתי מזונא ומיכלא דיליה. ודא איהו על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. אתא רבי חייא, ונשקיה על רישיה,

אמר ליה רביא אנת, וחכמתא עלאה שריא בלבך. אדהכי, חמו ליה לרבי

לשנה אחת:
יא שבט

תרומה - קנ"ג ע"א

ג' שנים-ש"ב:
קמא ל תשנן

בלבד. בינתיים ראו את רבי חזקיה שיהיה בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בחברות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

ישבו לאכל. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דברי תורה בסעודה הזו. אמר רבי ייסא, סעודת עראי היא, ולכן נקראת סעודה. ולא עוד, אלא שזו נקראת סעודה שנהנה ממנה הקדוש ברוך הוא. ועל זה פתוב, זה השלחן אשר לפני ה', שהרי דברי תורה יקיפו את המקום הזה.

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא? ! (אם כן) במה נבאר ואכלת ושבעת, ואחר כך וברכת? אלא אפלו לא יאכל אדם אלא פזית, ורצונו עליו, וישים את אותו המאכל עקר מאכלו - נקרא שבעה, שפתוב (תהלים קמח) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לא כתוב לכל חי אכילה, אלא רצון. אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבעה, ואפלו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר, הרי רצון השבע שם עליו. ומשום כך ומשביע לכל חי רצון. כתוב רצון, ולא אכילה. ועל זה וברכת ודאי, ומתחיל האדם לברך את הקדוש ברוך הוא כדי לתת שמחה למעלה.

פתח רבי חזקיה בפסוק הזה אחריו ואמר, ואכלת ושבעת. מפאן שלשפור מתר לברך ברכת המזון, מה שאין בן בתפלה. שתפלה לא כך, שהרי תפלה מעלה היא בלי אכילה, מה הטעם? משום שתפלה עולה למעלה למעלה, מקום שאין בו

חזקיה דהיה אתי. אמר ליה רבי חייא, ודאי בחברותא דא, קדשא בריך הוא יתחבר עלנא, דהא מלין חדותין דאורייתא יתחדתון הכא.

יתבו למיכל. אמרו, כל חד וחד לימא מלי דאורייתא בהאי סעודתא, אמר רבי ייסא, סעודת עראי איהי, ועם כל דא סעודה אקרי. ולא עוד, אלא דהאי אקרי סעודתא דקודשא בריך הוא אתהגי מינה. ועל דא פתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי', דהא מלין דאורייתא יסחרון להאי אתר.

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו'. וכי עד לא אכיל בר נש לשבעא, ויתמלי כריסיה, לא יברך ליה לקודשא בריך הוא, (ד"א ל"ג אי הכי) (דף קנ"ג ע"ב) במאי נוקים ואכלת ושבעת, ובתר וברכת. אלא אפילו לא ייכול בר נש אלא כזית, ורעותיה איהו עליה, וישוי ליה לההוא מיכלא עקרא דמיכליה, שבעא אקרי. דכתוב, (תהלים קמח) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לכל חי אכילה לא כתיב, אלא רצון. ההוא רעותא דשוי על ההוא מיכלא, שבעא אקרי, ואפילו דלית קמיה דבר נש אלא ההוא זעיר בכזית, ולא יתיר הא רעותא דשבעא שוי עליה. ובגין כך, ומשביע לכל חי רצון, רצון פתיב, ולא אכילה. ועל דא וברכת ודאי, ואתחייב בר נש לברכא ליה לקודשא בריך הוא, בגין למיהב חדוה לעילא.

פתח רבי חזקיה, בהאי קרא אבתריה ואמר, ואכלת ושבעת. מהכא, דשפור שרי ליה לברכא ברכתא דמזונא, מה דלית הכי בצלותא. דצלותא לאו הכי, דהא צלותא מעליא בלא אכילה איהי, מאי טעמא, בגין דצלותא סלקא לעילא לעילא, אתר דלית ביה